

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS ŠVEDŲ VEIKĖJAI RŪPINASI BALTIEČIAIS

Dviejų jaunų politikų straipsniai, kritikuojan-
tys savo vyriausybę, ir vokiečių vienuolės veikla

Stockholmo dienraštis "Dagens Nyheter" paskelbė dviejų švedų jaunuolių straipsnius, kuriuose reikalaujama parodyti daugiau solidarumo Baltijos tautoms ir jų problemoms. Autoriai – dviejų Švedijos politinių partijų jaunimo sąjungų vadovai kritikuoja savo krašto vyriausybės ir visuomenės pasyvumą, pabrėždami tarptautinę pareigą padėti kitoje Baltijos jūros pusėje esantiems kaimynams, kurie negali apsiginti.

Centro partijos jaunimo sąjungos pirmininkas Andreas Carlgrenas kelia mintį, kad Švedija turėtų mėginti sulaukyti didžiausios pasaulyje atominės jėgainės statybą Lietuvoje. Tik 315 mylių skiria Gotlandą ir 400 mylių Stockholmo sritį nuo Ignalinos, kur sovietai stato didžiausią pasaulyje atominę jėgainę, pusantrą karto didesnę, galingesnę negu Černobilyje. Netgi tos pačios rūšies. Autorius pastebi, kad šis projektas Lietuvai buvo primestas, visiškai neatsiklausus vietos gyventojų. Be to, respublikos valdžia neturi teisės kištis į šį reikalą, visas jėgainės tvarkymas ir valdymas ariduotas į nelietuviškas rankas. Ignalinos jėgainės statyba komunistų propagandos vadinama "socialistinio internacionalizmo pavyzdžiu", bet iš tikrųjų pritraukia daugiau ateivių iš kitų Sov. Sąjungos kraštų ir pasitarnauja Baltijos kraštų rusinimui.

Maskva nesijaudina

Carlgrenas ypač susirūpinęs nepakankamomis apsaugos priemonėmis ir padariniais gamtai. Jis primena, kad Lietuvos mokslininkai perspėjo, kokie ekologiniai pavojai grėšia Drūkšnių ežerui. Tačiau projektą vykdo sovietinės rusiškos rankos. Tiems, kurie toli Maskvoje viską sprendžia, visiškai nerūpi, ką galvoja Lietuvos žmonės ar mokslininkai – rašo Centro partijos jaunimo sąjungos pirmininkas. Černobilio nelaimė esą parodė nepaprastą radioaktyvumo pavojingumą. Ko neįjaudina šie padariniai, iš to negalima laukti nė atsakingumo, kuris sukliudytų cheminių ginklų ar branduolių užtaisų panaudojimą karo tikslams. Autorius pasipiktinęs, kad Švedijos valdžia tyli ir nereikalauja sustabdyti Ignalinos atominės jėgainės statybos. Autorius perspėja, kad totalistinės valstybės atominė politika gali sudaryti didžiausią pavojų žmonijai.

Rūpintis baltiečiais

Liberalų partijos jaunimo sąjungos pirmininkas Torbjoernas Petterssonas tiesiog reikalauja padaryti Baltijos tautų laisvės bylą Švedijos užsienio reikalų politikos rūpesčiu. Savo straipsnyje "Neliesk mano draugo Pabaltijų" Petterssonas primena prieš metus įvykusį baltiečių jaunimo laisvės ir taikos žygį Skandinavijoje. Esą šiandien vėl kurti tylą dengia Baltijos tautų laisvės bylą ir nurodo, kokiais būdais galima paremti baltiečių laisvės kovą: pirma, reikalauti, kad sovietinė valdžia tuojau paleistų kalinamus Baltijos kraštų taikos ir laisvės kovotojus; antra, reikalauti, kad sovietinė valdžia gerbtų Helsinkio susitarimus ir leistų susijungti šeimoms; trečia, atšaukti veiksmus, kuriais Švedija pripažino stalininę Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją; ketvirta, Švedija turi veikti, kad Baltijos valstybių klausimas būtų svarstomas Jungtinių Tautų dekolonizavimo komisijoje; penkta, Švedija turi siekti, kad Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisija ištirtų Baltijos kraštų padėtį; šešta, Švedija turi reikalauti, kad šio krašto baltiečiams nebūtų primetama sovietinė pilietybė.

Vienuolės laiškas

Liepos mėnesį pasirodė bavarės seselės Michaelės 20-sis laiškas "Nijolės" būrelio bičiuliams. Jame pateikiamos ištraukos iš V. Vokietijos spaudos apie baltiečių gabenimą darbams į Černobilio nelaimės vietą. Vakaruose gauta žinių, kad pavojingiems valymo darbams siunčiami krikščionys ir nemėgstamų tautybių žmonės. Skaitytojai raginami siųsti laiškus generaliniam sekretoriui Gorbačioviu su prašymu aprūpinti kalinius

tinkama apsaugos apranga, evakuoti juos kaip ir civilius gyventojus, nukentėjusiems nuo spindulių suteikti reikalingą medicinos pagalbą.

Tuo pačiu reikalu raginama rašyti vokiečių politikams ir amerikiečiui gydytojui dr. Gélui Kalifornijos universiteto adresu Los Angeles mieste.

"Nijolės" būrelio nariai prašomi maldomis ir laiškais prisiminti kalinamą rusę stačiatikę – poetę Iriną Ratušinską. Ji laikoma Mordovijos lageryje, su ja žiuriai eigiamasi, jos sveikata blogėja.

Didžioji laiško dalis skiriama Lietuvos katalikų reikalams. Pranešama apie Vatikanus pasiekusį "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" 70-ji numerį, kuris jau verčiamas į vokiečių kalbą. Seselė Michaelė aprašo tragiškai žuvusio kunigo Juozo Zdebskio mirtį ir laidotuves, primena jo iškentėtus persekiojimus, laiške perspaušinamas velionies kunigo Zdebskio atvaizdas. Pridedamos ištraukos iš laiško apie kalinių kunigų Tamkevičiaus ir Svarinsko, Jadvygos Bieliauskienės kančias gulage. Bad Mergentheimo mieste, Pietų Vokietijoje, veikia maldos būrelis, pasivadinęs Jadvygos vardu.

Seselė Michaelė su džiaugsmu praneša, kad po pusseptintų metų laisvės atėmimo į tėvynę sugrįžo jaunuolis Julius Sasnauskas. Po jo atvaizdu prierasas: "Deo gratias (ačiū Dievui), bet melskimės toliau".

Tiek apie 20-ji bavarės vienuolės Michaelės Baumann laišką "Nijolės" būrelio ir persekiojamų krikščionių bičiuliams. Būrelis veikia įvairiose Bavarijos vietose nuo 1975-ųjų metų, kai buvo teisiama Vilniuje Nijolė Sadūnaitė. Lmb.

"Téviškės Žiburiai"

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cz\$. 150,00

Prenumerata paprasta paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cz\$. 250,00

Užuojaunos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anūncijos)

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neskaito.

Straipsniai ir Korepondencija Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra.

Pavazde pasirašyti straipsniai nebūtina išraška Redakcijos bei leidėjų nuomona.

Čekius, Perlasidas ir administracinius laiskus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Justindiba, 28 Parque da Mooca - CEP 03124

São Paulo - Brazil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cz\$. 2,50

J.P. Amerika oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cz\$. 200,00

mokami už skilties (Coluna) centimetrai Cz\$. 10,00

Rašiniai gražinami tik autoriumi prašant.

PIRMOJI KATASTROFA
SOVIETŲ RUSIJOJE

Šiais metais įvykusi katastrofa Ukrainoje, Černobyl – atominėje jėgainėje, faktinai yra jau antroji baisi nelaimė.

Pirmoji katastrofa Sov. Rusijoje įvyko žiemą 1957-58 m. pietų Uralo srityje prie Kištimo miesto. Kištimas randasi 1.250 km. į šiaurės rytus nuo Maskvos ir 2.410 km. į šiaurės rytus nuo Černobyl. Manoma, kad Kištimo katastrofa buvo daug didesnio masto negu Černobyl mirusių žmonių skaičiumi ir užnuodytu žemės plotu.

Sovietų mokslininkas Levas Tumerman 1960 m. važiuo mašina pietų Uralo srityje. Aplinkui, kur tik akis užmatė, buvo tušti laukai. Jis privažiavo iškabą, kurioje buvo patariama važiuoti sekančius 30 km labai greitai ir niekur nesusototi. Važiuodamas greitai, Tumermanas žvalgėsi į kairę ir į dešinę, stebėdamasis, kad nesimatė nei miestelių, nei kaimelių, nei medžių, nei pievų, tik vietomis stypsojo pavienių, sugriautų namų kaminai.

Vėliau Levas Tumerman išemigravo į Izraelį ir paskelbė tai ką matė Uralo kalnyno srityje.

Iki 1957-58 m. visa sritis, priklausanti Kištimo miestui, buvo sovietų plutoninių ginklų gamybos.

Sovietų valdžios užslėpta Kištimo paslaptis nuo užsienio ir užjūrių kraštų pamažu pradėjo išryškėti. Sovietų biologas Medvedev 1973 m. išbėgęs iš Sov. Sąjungos į užsienį ir apsigyvenęs Londone, 1976 m. parašė straipsnį, kuriame skelbė, kad sovietai gamindami plutoninius ginklus, atmatas užkasdavo negiliai, nes suprato pavojaus. Atmatoms nykstant, gaunasi karštis ir radiacija veržiasi lauk. Medvedev paskelbė, kad 1957-58 m. Kištimo srityje radiacija prasiveržė kaip ugniakalnis, aplinkui sunaikindama bet ko-

kią gyvybę. Britų mokslininkai Medvedev straipsnį sunaikino, kaip jo fantazijos išdavą. Po to Medvedev pradėjo knistis po įvairius moksliskus sovietų žurnalus ir užtiko daugybę straipsnių, kuriuose, nors miglotai, tačiau buvo gvildenamas atominės radiacijos pavojus ir minimi pavadinimai užnuodytų ežerų, laukų ir miškų.

Minėtuose straipsniuose buvo teigiama, kad radiacijos neįmanoma užgniauzti.

Pagaliau JAV geografai pastebėjo, kad aplink Kištimo miestą yra dingę apie trisdešimt miestelių ir kaimelių pavadinimų naujai išleistuose Sov. Rusijos žemėlapiuose. 1982 m. įvairūs JAV mokslininkai įsitikino, kad išties didžiulis žemės plotas prie Kištimo miesto yra tapęs dykuma.

Manoma, kad jau 1954 m. sritis apie Tiča upę buvo apnuodyta prasiveržiančia radiacija iš reaktoriaus, kuris nebuvo aklinau apsaugotas.

Dabar yra dvi nuomonės apie Kištimo katastrofą. Kai kurie mano, kad Medvedev klydo paskelbdamas buvusį didelį sprogimą, kaip ugniakalnio prasiveržimą. Jie mano, kad negiliai užkastų atmatų radiacija prasiveržė daugelyje vietų be sprogimo ir viską aplinkui užnuodijo. Tačiau JAV mokslininkai 1957-58 užregistravo sprogimą Uralo srityje. Jie anuomet tikėjo, kad sovietai išbandė atominę bombą. Tikriausiai tai ir buvo sprogimas, apie kurį rašė Medvedev.

Pamažu iš Sov. Rusijos prasiveržė žinios, kad anuomet šimtai žmonių mirė tuoj pat ir tūkstančiai mirė vėliau. Dabar yra žinoma, kad už poros metų po įvykusios katastrofos, sovietų valdžia į tą vietovę pasiuntė didelę grupę kalinių. Juos apgyvendino specialiuose barakuose. Jie pylė smėlį ant užnuodytos žemės. Radiacija buvo tokia stipri, kad niekas neabejoja, jog tie kaliniai netrukus mirė.

Vakariečiai tą kalinių grupę vadina "mirties kolona".

Sovietų valdžia supratusi, kad ir tuo būdu radiacijos neužgniauz, užnuodytajį plotą užtvėrė spygliuota viela, kitur perkėlė netoliese gyvenusius ūkininkus ir sugriovė jų namus, kad žmonės nebandytų juose apsigyventi. Radiacija toje vietovėje "gyvuos" apie pora šimtų metų, gal net ilgiau.

Nežinia ar kada nors bus smulkiau sužinota apie pirmąją katastrofą, nes ji anuomet buvo stropiai nuo viso pasaulio užslėpta ir jau yra praėjęs gerokas laikas tarpas.

Mokslininkai sako, kad tarp Kištimo, ir Černobyl katastrofų įvyko ir kelios menkesnio masto nelaimės.

Oficialus sovietų asmuo Borisas Malakovas užklaustas apie Kištimo katastrofą, atsakė, jis nerandęs reikalo aiškintis dėl nepagrįstų spėliojimų.

Agnė Lukštytė

"Tėviškės Aidai"

IKALINTUJŲ PABALTIEČIŲ
MOTERŲ BROŠIŪRA VIENAI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenei remiant, Lietuvių Informacijos Centras paruošė medžiagą ir vertimus estų ruošiamai brošiūrai apie įkalintas pabaltietes. Brošiūra, kuri nušvies įkalintųjų lietuvių, latvių ir estų moterų bylas, bus skleidžiama tūkstantiniu tiražu anglų, vokiečių, prancūzų ir ispanų kalbomis Vienos konferencijoje.

Lietuvių skyrius aptars Editos Abrutienės, Jadvygos Bieliauskienės ir Nijolės Sadūnaitės bylas.

Abrutienė ir Bieliauskienė kartu sėdi Mordovijos lageryje, kur jos ne kartą su kitom kalinėm paskelbė bado streikus protesto ženklan prieš sunkias lagerio gyvenimo sąlygas, ir pan. Pirmoji atlieka šešerių metų bausmę už prašymą emigruoti, o pastaroji – septynerių metų bausmę už religijos ir istorijos mokymą Garliavos jaunimui.

1982 m. Nijolė Sadūnaitė pradėjo slapstytis nuo saugumo bandydama išvengti antro arešto. Jos memuarai apie pergyvenimus lageryje ir tremtyje atidengė lietuvių kalinės sunkią dalį.

Brošiūrą kartu su estais ir latviais leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

(LIC)

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvás de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coe ho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

CIRURGIOES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Didžiai Gerb. Redaktoriau,

Malonėkite patalpinti siunčiamą pranešimą apie bendrai išpildytą pažadą Jūsų redaguojamame laikraštyje.

Šia proga nuoširdžiai dėkoju už Jūsų ligšiolinę paramą PLB Lituanistikos Katedrai. Būtų labai malonu, jei Jūs galėtumėte šia proga parašyti vedamąjį straipsnį, pasisakantį jos ateities veiklos bei darbo klausimais.

Su pagarba,

Vytautas Kamantas
PLB Valdybos ir PLB Fondo
pirmininkas

BENDRAI IŠPILDYTAS PAŽADAS

Su dideliu džiaugsmu pranešame gerą žinią, kad daugelio pasaulio lietuvių, organizacijų, radijo, spaudos ir kraštų Bendruomenių darbo, pasišventimo ir aukų dėka 1986 spalio 4 dieną baigėme rinkti pažadėtus 600,000 dol. PLB Lituanistikos Katedrai.

1981 metais Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pasirašė sutartį su Illinois universitetu Chicagoje, įsteigdama pirmąją ir amžiną PLB Lituanistikos Katedrą laisvajame pasaulyje su 750,000 dol. fondu. Pats universitetas skyrė 150,000 dol., o mes pasižadėjome per 5 metus surinkti 600,000 dol. Dabar tą pažadą visi bendrai išpildėme.

Pusę pažadėtos sumos įmokėjus (300,000 dol.), 1984 metų rudenį PLB Lituanistikos Katedra pradėjo savo darbą ir pirmaisiais aukštojo lituanistikos mokslo aspirantais, siekiančiais magistro ir daktaro laipsnių. Šiais metais yra užsiregistravę jau 9 aspirantai. Jai sėkmingai vadovauja profesorius dr. Bronius Vaškevičius, kurio adresas yra: PLB Lituanistikos Katedra, University of Illinois at Chicago, 1225 University Hall, Box 4348, Chicago, IL 60680, tel. 312-996-4412.

Asmenys ir organizacijos iš daugelio kraštų ypatingai daug ir nuoširdžiai aukojopier praėjusį mėnesį. Už tai Jums visiems reiškiamė didžiausią padėką, nes Jūs ypatingu budu jamžinote išėivijos lietuvių meilę lietuvių kalbai, mokslui

Vytautas KAMANTAS, P. L. B.
pirmininkas.

bei kultūrai, ir bendrą mūsų pasiryžimą visokiais budais kovoti už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, savo tarpe išlaikant ir ugdant sąmoningą lietuvių.

Gauti pinigai virš 600.000 dol. sumos dabar yra dedami į specialų Stasio Barzduko vardo fondą (1981 rugsėjo 13 miręs Stasys Barzdukas ilgus metus buvo mokytojas, lituanistas, kalbininkas, vienas iš Lietuvių Bendruomenės steigėjų ir jos ugdytojų, JAV LB vadovas, PLB Valdybos pirmininkas ir PLB Garbės Pirmininkas). Šio fondo pinigais bus remiami tolimesni PLB Lituanistikos Katedros darbai, kaip pavyzdžiui kituose universitetuose dėstančių lietuvių profesorių atsikvietimui specialioms paskaitoms, papildoma parama lituanistikos daktaratus ruošiantiems, specialių lituanistikos seminarų bei leidinių ruo-

šimui, ir panašiai.

PLB Fondo vadovybė savo darbą tęsia toliau ir prašo Jūsų aukų bei testamentinių palikimų PLB Lituanistikos Katedros darbams ir studijoms. 1987 metų pradžioje bus paskelbti visi PLB Lituanistikos Katedros aukotojai, kurių vardai ir pavardės ar organizacijų pavadinimai bus įtašyti į specialią aukotojų knygą, laikomą universitete. Paaaukoję 50 dol. ar daugiau gaus padėkos diplomus, o paaaukoję 500 dol. ar daugiau bus įrašyti į PLB Lituanistikos Katedros garbės lentą, kuri kabos Illinois universitete. Tad nespėję savo aukų iki šiol atsiųsti, gali tai padaryti iki šių 1986 metų pabaigos.

Visos aukos gali būti nurašytos nuo pajamų mokesčių JAV ir Kanadoje ("tax deduction" ID No. 36-3097269). Prašom aukas rašyti LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION vardu ir siųsti į PLB Fondo raštinę šiuo adresu: Lithuanian World Community Foundation, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, telef. 312-778-2200.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondo vadovybės vardu dar kartą reiškiau didelę padėką visiems aukotojams ir talkininkams už Jūsų amžinos vertės dovaną, tai PLB Lituanistikos Katedros įsteigimą, kuri tarnaus išėivijos lietuviams ir padės kovojančiai lietuvių tautai okupuotoje Lietuvoje atgauti laisvę. Ačiū Jums visiems.

Vytautas Kamantas
PLB Valdybos ir PLB Fondo
Pirmininkas

Grand Rapids, Michigan
1986 spalio 15

KULTŪRINIS KAZIMIERINIS FONDAS FUNDO CULTURAL CASIMIRIANO

1. Kazimierinių Metų Ruošos komitetas	Cz. 1.000,00
2. N.N. Poeto Venancijaus Ališo atminčiai	Cz. 5 000,00
3. Šv. Kazimiero p-ja T.Jono Bružiko, SJ, atminčiai	Cz. 1.000,00
4. Kun. Dr. J. Prunskis MŪSŲ LIETUVAI	Cz. 2 240,00
5. J.Grigienė (USA) Marytės Bumblienės atminčiai	Cz. 557,00
6. S. Paulo "Palangos" skautai	Cz. 200,00
7. Alg.Baužys a.a. Juozo Baužio atminčiai	Cz. 2.000 00
8. Antanas Gaulia MŪSŲ LIETUVAI	Cz. 1.000 00
9. Vaclovas Kontautas	Cz. 50,00
10. G. Bačelio ir A. Sliesoraičio vardu	Cz. 500,00
11. N.N. a.a. Juozo Karpavičiaus atminimui	Cz. 50 00
12. M. Jakiūnienė a.a. Česlovo Jakiūno atminčiai . . .	Cz. 1.000,00
13. E. Vidmantienė a.a. Alfonso Vidmanto atminčiai	Cz. 50,00
14. M. Mazurkevičienė a.a. Vinco Mazurkevičiaus atminčiai	500,00
15. E. Šlepetienė a.a. Zigmū Šlepečio atminčiai	Cz. 2 000 00
16. Kotryna Rukšienė (Kanada)	Cz. 2.200,00
17. Alfonsas D. Petraitis	Cz. 500,00

PAGERBKIME SAVO MIRUSIUOSIUS
IRAŠYDAMI JUOS Į KK FONDA

ALEXANDRITA

FOTOS 3 X 4 – CASAMENTO
XEROX – REVELAÇÕES E
AMPLIAÇÕES
PLASTIFICAÇÃO DE FOTOS
E DOCUMENTOS

R. Bernini R. Mônaco 85 - B
Pque da Moóca - Tel: 274-3031

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS

Dešimtas visuotinis susirinkimas

1986 m. rugsėjo 20 d. dail. A. ir A. Tamošaičių sodyboje, prie Ontario Kingstono, įvyko dešimtas visuotinis narių susirinkimas. Iš 223 instituto narių, dalyvavo 24 su 87 įgaliojimais. Valdybos pirmininkui 13,05 v. pradėjus susirinkimą dail. A. Tamošaitis pasveikino šeimininkų vardu susirinkusius, linkėdamas našaus darbo. Susirinkusieji išrinko pirmininkauti Niujorko skyriaus pirm. L. Milukienę, o sekretoriauti — I. Meiklejohn.

Pagal išsiuntinėtą ir susirinkimo priimtą darbotvarkę buvo perskaitytas ir priimtas su mažom pataisom 1985 m. visuotinio narių susirinkimo protokolas. Po to sekė pranešimai tarybos pirm. A. Paškevičiaus, valdybos pirm. L. Balsio, išd. V. Matulaičio ir kuratoriaus dail. A. Tamošaičio. Šių pranešimų svarbesnieji bruožai: dail. A. Tamošaičio 80 m. amžiaus sukakties paminėjimas; atsiskaitymas su Kanados federacine valdžia dėl jos finansinės paramos "Lithuanian Sashes" knygos rankraščiu paruošti; pasirašytas sutarties instituto valdybos su "Lithuanian Sashes" autoriais dail. A. ir A. Tamošaičiais dėl šios naujos knygos spausdinimo bei ligšiol tuo reikalu atlikti spaudos darbai; instituto lėšos ir išleistų Tamošaičių knygų smarkiai mažėjančios atsargos. Perskaitytas auditoriaus pranešimas apie instituto finansinės apyskaitos patikrinimą.

Pranešėjams atsakius į iš pranešimų iškilusius paklausimus ir komentarus, įvyko naujos tarybos rinkimai. Išrinkti: L. Balsys, G. Maciūnienė, L. Milukienė, V. Matulaitis, L. Nakrošienė, A. Palilionienė, A. Paškevičius, V. Rimienė, P. Regina, S. Šatienė, A. Škėmienė, D. Staškevičienė, A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis, O. Taseckienė, V. Trečiokas, G. Urbonienė, A. Vaitonienė, A. Veselkienė ir A. Zander. Auditoriumi perrinktas L. Adomavičius.

Tolimesniuose svarstymuose paašikėjo, kad baigiamas "Lithuanian Sashes" knygos galutinių tekstų paruošimas, jų surinkimas "Tėviškės Žiburių" spaustu-

vėje ir jų laužymas, spalvotų iliustracijų paruošimas. Tame dail. A. Tamošaičių veikale svarų tarpininko ir padėjėjo darbą atlieka V. Matulaitis. Numatoma, jog knyga pasirodys 1987 m. pirmame ketvirtyje 3.000 egz. tiražu. P. Regina painformavo apie savo planą suruošti 1987 m. lietuvių menininkų ir tautodailės parodą Brockvillėje, Ont. Planas bus pateiktas LTI valdybai svarstyti.

Buvo pasisakyta dėl tinkamo tautodailės parodų organizavimo, paskaitininkų įtraukimo, filmų bei vaizdajuosčių rodymo, brošiūrų paruošimo. Dail. A. Tamošaitis šia proga pateikė savo plačios apimties patirtį iš prieškarinių Lietuvos laikų.

Šį sklandų ir darbingą susirinkimą pirmininkė L. Milukienė užbaigė prieš 16,00 v., dėkodama šeimininkams ir susirinkusiems.

Užbaigus susirinkimą, dail. A. Tamošaitis pademonstravo susirinkusiems savo vaizdajuostę apie šiaudinukus. Naujoji taryba išrinko savo pirmininku A. Paškevičių, o sekretore B. Balilionienę. Dail. A. Tamošaitis perrinktas instituto kuratoriumi, dail. A. Tamošaitienė — švietimo vadove, L. Balsys — valdybos pirmininku. Likusieji išrinkti valdybos nariai paprašyti pasirinkti pareigas. A. Vaitonienė tapo vicepirmininke, O. Taseckienė — sekretore, V. Matulaitis — išdinininku, P. Regina — ypatingų reikalų nariu.

Dalyvis

NAUJOS KNYGOS

"PASKAITYK, MAMYTE"

Nauja Nerimos Narutės knygutė vaikams

Nerimos Narutės knygutė "Paskaityk, mamyte" skirta patiems amžiausiems vaikams. Ji — nedidelio formato, 30 psl. Joje eiliuota forma parašytos dvi pasakos: "Miško pasaka", "Žiogas ir skruzdėlės". Be to, pradžioje knygutės yra trijų posmelių eilėraštis "Paskaityk, mamyte", kuris paskatina tėvelius prieš užmiegant vaikams pabendrauti prie lietuviško žodžio.

Autorė pasakėlėse nukelia vaikus į miško aplinką kur visi veikėjai yra miško žvėreliai ir gyvunai. Pirmoje pasakoje vyksta kiškio vaisės, į kurias suvažiuo-

ja įvairūs svečiai. Sokant paskutinį šokį, išsivysto nuotykis tarp meškos ir uodų. Antroje pasakoje vaizduojamas Žalio spyglio skruzdelyno darbščių skruzdėlių pasiruošimas žiemai. Atėjus šalčiams, jos rūpestingai slaugo sušalusį žiogą.

Turinys vaikams įdomus, perteiktas gražia forma ir sklandžiu eiliavimu. Autorė giliai įsijaučia į vaikų pasaulį. Šiltuose veikėjų tarpusavio santykiuose išryškėja draugiškumas, kova už teisybę, užuojauta ir humoras.

Pasakėlės sudomins vaikus, auklės jų jausmus, kels teigiamas emocijas ir praturtins vaikų žodyną.

Rūtos M. Gečienės gausios iliustracijos atliktos estetiškai. Jos yra subtilios, humoristinės ir papildo turinį. Knygutės viršelį puošia maioniai nusiteikusių dviejų vaikučių iliustracija, kurie dėvi tautinius drabužėlius.

"Paskaityk, mamyte", tai puiki autorės dovanėlė mūsų mažiesiems. Jaunų šeimų tėveliai turėtų susidomėti ja ir per ją praturtinti savo atžalyno žodyną. Knygute galės pasinaudoti vaikų darželio, pirmųjų skyrių mokytojos ir pradedantieji savarankiškai skaityti.

Jų visų dėmesį trauks eilėraščių skambumas bei lengvumas, tik kartais apsunkinamas retesniu žodžiu, reikalingu paaiškinimo vaikui. Štai kad ir šis posmelis.

Bitės šoko gradinėle,

Musės trypė malūnėlį,

Voras šoko, linksmas užė,

Jo pora — marga boružė,

Patrepšedamas batu,

Suko polką jis ratu.

(Miško pasaka, 9 psl.)

Nerima Narutė, PASKAITYK, MAMYTE. Išleido autorė, spaudė Tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyne, NY. Iliustravo Rūta M. Gečienė. Tiražas — 500 egz. Kaina nepažymėta. Gaunama "Drauge" ir pas knygų platintojus. A.Abr.

JUOKAI

Muziejų

Nedidelio miestelio muziejaus sargas aiškino lankytojams:

— Ši kaukolė yra pirmojo gyventojų, apsigyvenusio šioj vietovėj.

— O kieno ši — mažesnė kaukolė?

— To, paties žmogaus, kai jis buvo dar mažas.

RESTORANAS

VIKTORAS LUKAVIČIUS
Savininkas

Lietuviški ir europietiški valgiai
MALONUS PATARNAVIMAS
Rua Espírito Santo, 118 • Tel. 441.6846
SÃO CAETANO DO SUL

CHOPPERIA

ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP — PIZZA — QUEIJOS — FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS — MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 — Bom Retiro — Tel. 223-2333

Nepamiršk:

1986
SAMONINGO
TIKĖJIMO
METAISAMONINGO TIKĖJIMO
METAI

VEIKLOS KALENDORIUS

Lapkričio mėnuo:

7. Pirmasis mėn. penktadienis: naktinė adoracija (20 val.) Petro Perkumo Namuose.
17. Švenč. Mergelės Globos diena – Dievo Motina Aušros Vartuose, Vilniuj.
30. Samoningo Tikėjimo Metų programa šv. Kazimiero p-joj: 16 val.: Mišios už mirusius kunigus, kolonijos veikėjus, Laisvės kovotojus, Lietuvos kankinius. – Plotkelių pašventinimas.

MALDA UŽ LIETUVOJE
KOVJANČIUSPopiežiaus Jono Pauliaus II žodis lietuviškai
šv. Kazimiero šventės proga

Gyvai raginu jus gyventi tikėjimu, saugoti savo kultūrą bei papročius. Tai iš praeiries gauti turtai. Juose yra Lietuvos dvasia. Jūsų tėvų sukurtą kultūrą, laikui atėjus, persunkė Evangelija. Visa tai saugokite. Didžiuokitės tup. Savo jaunimą auklėkite šioje dvasioje. Siekite įkvėpti savo sūnums ir dukterims iš tikimybę Bažnyčiai.

Šia proga prašau jus kartu su manimi maldauti Dievo pašaukimų į kunigus ir vienuolius, žavingai tarnybai, kurios ypač šiandien reikia Bažnyčiai ir jums patiems.

Šis penkių šimtų metų nuo šventojo Kazimiero mirties minėjimas limingu sutapimu vyksta Šventaisiais Atpirkimo, visai Bažnyčiai malonės metais. Kviečiu dvasiniai atsinaujinti ir atsiversti. Teuždega jus šventasis Kazimieras įsigyti Jubiliejaus gausių malonių. Jo pavyzdys tegul įkvėpia jus labiau siekti šventumo ir vis karščiau mylėti mūsų Atpirkėją Kristų.

Jus visus čia esančius, jūsų šeimas ir artimuosius, o ypač Lietuvoje dėl tikėjimo kovojančius. apaštališka galia dabar tėviškai laiminu.

MEDITACIJOS
SAMONINGO TIKĖJIMO METAMS

(Katalikų Kalendorius Žinynas, Kaunas - Vilnius 1986)

☐ I – Žmogui reikia be galo daug ir – labai mažai.

Žmogus niekada nesako "gana", nors širdies gelmėse puikiai supranta, kad jis jau turi per daug.

Kažkodėl žmonės labai lengvai atsisako Dievo ir daug ką – kas tikrai nėra Dievas – paverčia dievais:

save dievu padaro, savo daiktus.

Savo malonumus. Tai, ko bijo,

prieš ką dreba, ko nesupranta, iš ko tikisi naudos.

Nes vogčiom smelkiasi mintis: "Kaipgi be Dievo?"

ir visi skuba susirasti, susikurti dievą,

dažniausiai žiaurų, reikalaujantį kruvinų aukų

ir iki paskutinio išsunkiantį žmogų...

Taigi, – supraskite, žmonės:

YRA VIENAS DIEVAS.

Dievų negali būti daug.

Ir Jo – Vieno – reikia žmogui.

Ir Jis – Vienas – tebus mūsų gyvenime.

☐ II – Nuo tų laikų, kai sūnus Chamas juokėsi iš girto nusispardžiusio savo tėvo Nojaus, chamais vadiname visus, kurie juokias

ar tyčiojas iš to, kas brangu vienam ar visiems,

nors tai būtų numesta, sudulkėjus, apleista

ar nevertom rankom išniekinta vertybė.

Šventenybės yra šventenybės, ir jas reikia

vertinti, tausoti, pagerbti.

Mums tegu bus brangios šventenybės.

Negalima Dievo vardu švaistytis,

išniekinti Dievo šventovių,

negalima nieko pridengti tiesos glaistu

ar priesaiką kreivą tvirtinti Dievo vardu.

Visas pasaulis yra didelė Dievo šventovė,

ir jame kaip šventovėje reikia gyventi.

Visi daiktai yra Dievo mums padovanoti,

ir juos kaip iš Dievo rankų reikia priimti.

Visi žmonės yra iš Dievo meilės iššę,

ir į juos kaip į Dievo kūrinius reikia žiūrėti.

Už tai, ką žinau ir sakau –

aš ir atsakau, o ne Dievas.

Už tai, ką tvirtinu ar neigiu, atsakau irgi aš.

Nes Dievas už savo sukurtą pasaulį irgi atsako:

savo Sūnaus – Savęs Paties! – nepagailėjo pasauliui gelbėti.

... tik sunkią valandą galima tyliai padejuoti: "Pavargau, Viešpatie",

o malonės sulaukus garsiai padėkoti: "Ačiū Tau, Dieve".

☐ III – Aišku: žmogus tikrai darbais save parodo,

tik darbu duoną uždirba, kelius laimės tiesia.

Viskas yra Dievo kūrybos ir žmogaus darbo vaisius.

Bet darbas ir išsekina žmogų, suvargina,

darbiniu gyvuliu paverčia, vergu, mašina.

ADVOCACIA

EDSON DEOMKINAS

Direito CIVIL - Dir. CRIMINAL

Direito TRABALISTA

Av. Novo Horizonte, 213 - Conj., 2 - Vila

E IMÓVEIS

COMPRAS - VENDAS -

ADMINISTRAÇÃO DE BENS

S. André

MŪSŲ ŽINIOS

KULTŪRINIS KAZIMIERINIS FONDAS

1985 m. rugpiūčio 25 dieną, su Kazimierinių Metų Ruošos komiteto pirmuoju jnašu – 1.000.000 (vienu milionu) kruzeirų – įsikūrė São Paule Kultūrinis Kazimierinis Fondas (KKF). Fondo tikslas – sudaryti finansinę paramą lietuviškam kultūriniam veikimui, ypač spaudos, mokyklų ir, bendrai, jaunimo reikalams.

Fondo kapitalą sudaro laisvas tautiečių bei kitataučių jnašas, palikimai, tam tikslui renkamos aukos. Kapitalas lieka nejudomas, o tik palūkanos yra naudojamos anksčiau numatytiems tikslams.

Be didelių šūkių be garsios propagandos, iki šiandien prie Fondo prisidėjo savo jnašais 17 asmenų (net iš Šveicarijos, JAV, Kanados); ir Fondo kapitalas pasiekė Cz. 19.897,00.

Fondą dabar globoja ir administruoja šv. Kazimiero parapija.

Šiuo laiku KKFondas jau išleido portugališkai "Feliz eterno Natal" apie lietuviškas Kūčias ir "Inferno de gelo", kur aprašomas nežmoniškas lietuvių kankinimas jau pirmaisiais Lietuvos užėmimo metais.

Dabar, Spaudos Dienos proga Fondas pasireiškė savo pirma parama, įteikdamas:

- ML-vos redakcijai-administracijai Cz. 2.000,00
- jaunimo reikalams (per BLB-nę) Cz. 1.000,00
- spaudos-propagandos išlaidoms per (BLB-nę) Cz. 500,00

Tai, aišku, tik lašas vandens jūroje; ir tik priminimas tautiečiams, kad kultūrinis lietuvių veikimas reikalauja asmeninės kiekvieno paramos.

Kultūrinis Kazimierinis Fondas galės daugiau kultūrinę veiklą paremti, jei žymiai daugiau pakils jo kapitalas.

Ar Jūs jau įsirašėt į Kultūrinį Kazimierinį Fondą?

PAGERBKIME IR SAVO MIRUSIUOSIUS, JUOS ĮRAŠYDAMI Į KULTŪRINĮ KAZIMIERINĮ FONDĄ.

Kun. Pranas Gavėnas

Halina Mošinskienė

P A D Ė K A

Visu nuoširdumu dėkojame visiems dalyvavusiems laidotuvių dieną Vytauto Stanislovo Mošinskio mirusio Fioridoje, š.m. spalio m. 10 d., Šv. Kazimiero parapijoje, ir visiems kurie palydėjo JAV-ėse, mūsų vienintelį brangų svainį ir broį Amžinybėn, Šv. Mišių aukoje.

*"Dabar ir mirdamas
Aš noriu džiaugtis ir gyventi,
Kad juodoje naktį
Negestų mano šventė.*

*Tam rūme begaliniam
Tarp skliauto žiburių
Pievenančių liepsnelę
Ir aš įžiebt turiau..*

*Ir šią akimirką
Tik vienas kyia noras:
Kad krisdamas liepsnočiau
Kaip šios rudens nakties
Padangių meteoras"*
(V. Mykolaitis - Putinas)

Amžiniam poilsiui, lieka ilgesys draugo, giminaičio ir ašara skaidri, rasa priglūdusi prie vystančių jausmų vainiko.

Ačiū visiems užuojautoje, ačiū už saulėtus prisiminimus.

Algirdas Mošinskis su žmona Halina ir šeima

PASAULIO LIETUVIŲ KULTŪROS KONGRESAS

PLB Valdyba savo gegužės 17-18 d.d. posėdyje patvirtino nutarimą ruošti Pasaulio Lietuvių Kultūros Kongresą, kuris pratomas Toronte prieš PLB Seimą ir Š. Amerikos Lietuvių Tautinių Šokių Šventę. Kongreso rengimu rūpinasi PLB Kultūrinių Reikalų komisijos pirmininkė Milda Lenkauskienė. Susipažinimui pridėdame Kongreso ruošos preliminariens gaires ir kviečiame pasisakyti dėl Kongreso tikslų, programos ir t.t.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

30-TOS DIENOS MIŠIOS ALEKSA VINKŠNAITL

bus atlaikytos penktadienį, lapkričio 14 d.
19:30 val. šv. Juozapo bažnyčioje, V. Zelinoj
Giminės ir bičiuliai kviečiami dalyvauti.

Vinkšnaičių šeima

MŪSŲ MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMAS

Sąmoningo Tikėjimo Metų proga lapkričio 30 dieną, 16 val., šv. Kazimiero parapijoj MIŠIOS UŽ VISUS MIRUSIUOSIUS: kunigus, kolonijos veikėjus, organizacijų narius, įrašytuosius į KKFondą; prisimenant taip pat Laisvės kovotojus ir Lietuvos kankinius.

Kiekviena organizacija prašoma pristatyti Mišių intencijai savo mirusiųjų sąrašą – vardus.

Šv. Kazimiero p-jos klebonas

DRAMŪGA

RAŠTI ŽODŽIUS:

DURYS (porta) - KILIMAS (tapete) - KĖDĖ (cadeira) - KUR (onde) - PIANINAS (piano) - SOFA (poltrona) - SALĖ (salé) - LOVA (cama) - STALAS (mesa) - LANGAS (janela) - LUBOS (teto) - LEMPA (lâmpada)

ADP-4

R	E	K	S	L	U	B	O	S
Ž	A	R	A	L	E	M	P	A
Ė	D	L	G	Š	K	Ė	Ė	
L	Z	O	N	I	Ū	K	U	R
A	Ū	V	A	Ž	I	Č	R	D
S	T	A	L	A	S	B	Y	O
M	O	S	I	A	F	O	S	S
S	A	N	I	N	A	I	P	I
R	K	I	L	I	M	A	S	Č

CURSO AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA
Informações: tel. 273-338

BROOKLYN
REPRESENTAÇÕES SC LTDA.

Rua Georgia, 675
Bairro Brooklin Novo
04559 SÃO PAULO, SP.

DR. PAULO ŠLEPETYS
CIRURGIA PLÁSTICA
ESTÉTICA E REPARADORA
LIPOASPIRAÇÃO

Rua Augusta, 2.709 - Conj. 32
Fone: 881-8077 - Hor. 12-18 h.
KALBAMA LIETUVIŠKAI

Halina Mošinskienė

VENGRAI MINĖJO SUKILIMĄ

Šių metų spalio mėn. 23 d. Vengrų kolonijos Bendruomenė minėjo "Vengrų tautos sukilimą prieš Sovietinę okupaciją 1956 m.", kurioje buvo įteiktas sekantis 16 Puntos memorandumas. Jį įteikiu "M. Lietuvos" redakcijai portugalų kalba. 30 metų slinktyje gal daugelyje jau liko šis sukilimas užuomaršoje, bet jo liudytojai dar yra išlikę mūsų tarpe Brazilijos kontinente.

Spalių 26 d. šaltą bet saulėtą sekmadienį, man teko asmeniniai atstovauti Brazilijos Lietuvių Bendruomenę šioje – Vengrų tautos, 30-mečio skriaudoje, iškilmingose pagerbtuvėse savo kovotojų už nepriklausomybę. Buvo Lenkijos atstovas, Ukrainos atstovas su vėliavomis, tik aš – lietuvė, įteikiu Brazilijos Lietuvių Bendruomenės jaučių raštą. Buvau pagarbiai priimta, viena pirmųjų ten atvykusi Ibirapueron prie "Obelisko", kur įvyko visos iškilmės "Konstitucionalistų" kriptoje 1932 m. žuvusių už žmogaus – Brazilijos laisvės teises. Taip buvo graudu paskaičius ir įjungus į poeto Guilherme de Almeida maldą skirtą tiems, kurių palaikai ilsisi čia. Rodėsi esu ties palaikais Lietuvos partizanų, kurių kapai teliko prisiminimų dalelės raštuose, o kapus seniai jau užžaldė miškai.

Iš prisiminimų pažadino šauksmas, nes atvyko didžiai įspūdinga eisena su transparentais ir plakatais vengrų jaunimo - skautų: "Šalin rusų sovietija iš Vengrijos!" (— Šalimrusų okupacija Lietuvoje! — kartojau širdyje).

Buvo padėtas vainikas prie Nežinomo Kareivio kriptos pedestalu. Sugiedoti Brazilijos ir Vengrijos himnai, nulinko Vėliavos, nulinko visų galvos didžiajame susimąstyme.

Išsiskirstėme kas sau — o širdyje Lietuvą brangią minėjau.

Įsidėmėjau, kad vengrai savo tarpe daugumoje vengriškai kalbėjo ir skautus visus tvarkė vengrų kalba jų vadovė.

Vengrų Bendruomenė pažįsta ir gerbia lietuvius, ypatingai prisimena prel. Pijų Ragažinską ir Mariją Remenčienę ir jos šeimą.

Grijžau į namus gilių jausmų ir meilės

savo tautai, nes ten patyriau gilios užuojautos iš daugelio, kurie domėjosi Lietuvos likimu.

Vergija — suriša, Laisvėje mes patys vieni nuo kitų tolstame, kodėl?

Palieku tai jaunajai kartai nuspręsti.

LAPKRIČIO MĖNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie švenčia gimtadienį šį mėnesį, ir linkime daug sveikatos ir sėkmės.

03/11 — Antanas R.M. Stonis
04/11 — Vladas Godliauskas
07/11 — Ana Paukštys
08/11 — Jonas Bagdžius
10/11 — Albina Saldys
12/11 — Mare Aleknavičiūtė Žukas
12/11 — Rosalia Černiauskas
17/11 — Arunas Steponaitis
18/11 — Joaquim Barbosa
21/11 — Cristina Karsokas
27/11 — Jadvyga Žilinskas Šukys
28/11 — Vincentas Leita
28/11 — Monica Maria Šiaulys

Sąjunga-Aliança
Valdyba

XVI-TOJI VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖ PREMIJA

Montrealio Lietuvių Akademinių sambūrio VINCO KRĖVĖS literatūrinės premijos juries komisija (pirm. Henrikas Nagys, sekr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, nariai: Kazys Barteška, Regina Plečaitienė ir Arūnas Staškevičius), apsvarsčiusi 1984-85 metais išieistas ir jai atsiųstas liet. grožinės literatūros knygas, nutarė — trim balsais prieš du — XVI-tąją VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖ PREMIJĄ paskirti LEONARDUI ŽITKEVIČIUI, prsirašančiam BALIO PAVABALIO slapyvardžiu, už jo satyrinių eilėraščių rinkinį "MILŽINAI IR SLIBINAI".

Prieš paskutinį balsavimą, kuris įvyko š.m. rugsėjo mėn. 14 dieną, taip pat buvo aptartos ir gavo balsų Aldojos Veščičiūnaitės poezijos knyga "Aidinčios upės" ir Česlovo Grincavičiaus prozos knyga "Vidudiežio varpa".

Premija įteikta š.m. spalio mėn. 10 d. Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje per XXXI-ąsias Kanados Lietuvių Dienas.

Lietuvių Akademinių Sambūris
Montrealyje

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petraitis

Kai prieš du su virš metus laiko atgal mūsų spaudoje pasirodė pranešimas, kad steigiamas lietuvių kalbos kursas PUC — katalikų universitete, nevienas pakraipė galvą sunkiai norėdamas tikėti šia žinia. Taigi, tiksliau sakant, pirmas pranešimas pasirodė per 1984 metų Vasario 16-tos minėjimą.

Nežiūrint įvairių sunkumų, kurių netrūksta net ir gausių tautų kursuose, lietuvių kalbos paskaitos ir šiais metais vyksta PUC — katalikų universitete. Mokiniai jau gerokai pažengę atsidėjusių mokytojų dėka. Dalis jų dar papildomai mokosi privačiai savaitės dienų vakarais. Kas labai stebina, tai studentų pastangos, po darbo valandų vykti gana toli į pamokas. Šiandien tačiau galime jau pajusti bent dalinai šių jungtinių pastangų-studentų ir mokytojų - vaisius. Ypač buvo reikalinga duoti šalia kalbos ir šiek tiek žinių iš Lietuvos istorijos, geografijos ir bendrai kultūros, ko portugalų kalboje yra nepaprastai sunku rasti. Visa tai per šiuos kursus realizuojama.

Jaunimo Sąjunga yra gana susirūpinusi lietuvių kalbos reikalu savo narių tarpe. Yra sunkumų, apie kuriuos rašė spaudoje pats Sąjungos pirmininkas, kuris, geriau negu kas kitas, pažįsta jaunimo problemas. Už metų laiko vyks Australijoje Jaunimo kongresas, tiksliai sakant, kongreso data yra 1987 metų gruodžio mėnesyje. Taigi, kalbos reikalas yra skubus. Negalima gi siųsti tokių jaunuolių, kurie nepajėgia susikalbėti net paprasta tema. Kongresuose reikia susikalbėti, reikia išreikšti savo nuomonę, reikia pasikeisti mintimis ir viso to tarpautiniame suvažiavime portugaliskai nebus įmanoma padaryti, nors ši kalba yra svarbi.

Kur tik pažvelgi visur matai Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pėdsakus. Ir kalbos fronte ji nepaprastai daug padarė. Pats PUC kursas jos suorganizuotas, pravestas ir visų lietuvių ir atskirų organizacijų paremtas šiandien pasirodo ypač reikšmingas. Gal nevisi juo pasinaudojo, gal dalis piliečių dar nesuprato, ką reiškia turėti universitete paskaitas, nors aišku, kad kalbos galima išmokyti ir privačiai. Vienas svečias atvykęs iš užsienio labai nustebė, sužinojęs, kad turime lietuviškas pamokas universitete. Jam tai atrodė ypatingas reikalas, prestižo, garbės, pasididžiavimo motyvas, nedideliai lietuvių kolonijai turėti galimybių mokytis lietuviškai Alma Mater salėse.

Ekonominiai sunkumai paskutiniu metu iškilo ir PUV universitete ir jam grėsia rimtas pavojus. Valdžia turi ypač daug kitų problemų ir gal nepakankamai remia švietimą. Buvo garsų, kad aukštasis mokslas turės ateityje sunkumų. Reikia tikėtis, kad kaip nors jė bus nugalėti, bet sąryšyje su tuo paskutiniu metu buvo net streikas. Ir čia įvyko vienas kuriozas.

Lietuviai nuvyksta į pamokas, viskas uždaryta. Mokiniai ir mokytojai vienas kito klausinėja, bet niekas nenori prarasti lietuviškų paskaitų. Dr. Ant. Šiaulys suranda kur tai netoli knygyną ir ten "pasiskolina" vietos paskaitai, kur raš. Halina Mošinskienė, laužydama streiką praveda kursą. Ir taip kol streikas vyko, lietuviai vienur ar kitur rado vietos pamokoms, parodydami savo subrendimą neprarasti ir normaliai gana mažą paskaitų skaičių.

Dra. HELGA HERING

MÉDICA — GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 — B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS — Adesivos
SKYDELIUS su grandinėmis
Chaveiros com emblema Vytis.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

MŪSŲ ŽINIOS

SPAUDOS DIENA

Spaudos Dienos minėjimą ir šiemet, kaip jau įprasta, sudarė dvi pagrindinės dalys: pamaldos ir bendri pietūs.

11 val. Mišias MŪSŲ LIETUVOS kūrėjų ir bendradarbių intencijomis koncelebravo kun. Pr. Gavėnas su Msgr. P. Ražainku.

“Kas ciesauius — ciesauiui, o kas Dievo — Dievui”, pats Kristus mus moko iš šios dienos Evangelijos puslapio, — kalbėjo kun. Gavėnas. Nematomas, nepačiupiamas ir net negirdimas Dievo Žodis tapo kūnu; ir kaip visiems prieinamiausią priemonę su Dievu susijungti mums paliko savo kūną, ir tai — paprasčiausiam duonos pavidale. Tai vis ženklai, kad ir mes ne tik kad esame taip pat medžiagos dimensijoje, bet ir kad pats Dievas mums tatau pripažįsta, ir trumpu sakiniu nurodo elgimosi būdą: “Kas ciesauius — ciesauiui...”.

Šiandien tas mūsų “ciesauius”, kuriam net Kristus įsako atiduoti duoklę, tai tas lietuviškasis žodis — lietuvių kalba, lietuvių spauda.

Lietuvių kalba — didžiausia Dievo dovana lietuvių tautai. Deja, mūsų permažai vertinama ir branginama dovana. Jei tokia kaip lietuvių, kalbą turėtų, pavyzdžiui, tokie anglai, prancūzai, amerikiečiai... ją keltų į padanges. O mes dažnai, beveik su panieka numojam ranka: “Kam man tos lietuvių kalbos reik...”.

Kitataučiai daugiau ją vertina, ją kečia. “Didžiausias lietuvių turtas — lietuvių kalba”, rašo amerikietis T. Thurston savo plačioj studijoje apie “Palyginamąją filologiją ir lietuvių gramatikos bruožus” “Tai vienas iš brangiausių žmonijos lobų... Ji yra senesnė už lotynų, graikų, sanskrito kalbas — ir viršija visas Europos kalbas”. “Jei tautos vertė būtų matuojama jos kalbos grožiu, tai Lietuva užimtų Europoj pirmą vietą”, jau praėjusiam amžiuje garsino prancūzas Elisée Reclus. Panašiai išsireiškia ir daugelis kitų rimtų mokslininkų. Ir prieina, kaip minėtasis amerikietis Thurston, prie visų mūsų tautines pastangas susumuojančios išvados: “Šiandien pasaulis būtų turtingesnis savo kultūroje, jei Lietuva būtų laisva”.

Taigi, jei Lietuva būtų laisva, ne tik mes, lietuviai, būtum laimingesni, o ir visas pasaulis būtų kultūriniai turtingesnis. Nes “gyva ir laisva lietuvių kalba yra viso pasaulio kultūrinis lobis, gyvas, senosios indoeuropiečių kultūros paminklas”.

Gi kas kitas turi tą pasaulinės vertės kultūrinį paminklą saugoti ir išlaikyti,

Šio ML numerio
GARBĖS LEIDĖJAS

VYTAUTAS MORKŪNAS

Mielam ML skaitytojui ir rėmėjui širdingai dėkojame.

Administracija

PRANEŠIMAS

Lietuvių Katalikų Šv. Juozapo Bendruomenės metinis narių

susirinkimas

šaukiamas lapkričio 16 dieną, 15 val. Jaunimo Namuose.

Programoje:

- Valdybos pranešimas ir
- naujos valdybos rinkimai.

Visi nariai prašomi dalyvauti.

Sekretorius
Vyt. Bacevičius

Pirmininkas
kun. Juozas Šeškevičius

jei ne patys lietuviai? Iš čia kyla mūsų didelė pareiga ir atsakomybė — ne tik prieš lietuvių tautą, o ir prieš visą pasaulį: išlaikyti gyvą lietuvių kalbą.

Nors kuklus ir suvargęs, bet išstvermingas mūsų spausdintas lietuviškas žodis, rodos, eina šios savo misijos keliu:

— savaitraštis ML stengiasi per spausdintą lietuvišką žodį palaikyti gyvą lietuvių kalbą kad ir nepalankiose mūsų, išsiviečių, sąlygose;

— ML em português praveria vartus platesniam brazilų pasauliui susipažinti su lietuvių tauta, jų kalba, kultūra;

— skelbiami platesnių akiračių konkursai, kaip užpernai “Premio São Casimiro” ir ypač šiemet “Premio Lituânia 86”, siekia sudominti vis platesnius brazilų visuomenės sluoksnius ta jiems toli ma Lietuva, jos kalba, kultūra, sena jos istorija ir dabartine padėtimi.

Tik kad neturim pakankamai prieinamos medžiagos — tinkamos bibliotekos, kultūrinio muziejaus, archyvo. Negi kokį Lietuvai besidomintį brazilą siūsi kur nors j... Lituanišką? Ir ką jis tenai rasti?

Kaip ženklą, jog lietuvių kultūrą ir lietuvišką žodį neužtenka mylėti tik jausmais-širdimi, o reikia siekti ir kišenės, kun. Gavėnas, kaip vykdydamas Kristaus nurodymą “Kas ciesauius — ciesauiui”, Kultūrinio Kazimierinio Fondo vardu paskyrė Cz.2.000 ML-vos redaktoriui-administratoriui, Cz.1.000 kultūriniais jaunimo reikalams ir Cz.500 Brazilijos lietuvių veiklos propagavimui užsienio lietuvių spaudoje.

Po pamaldų, kurias giedojo jungtinis lietuvių choras, vyko antroji dalis - bendri pietūs Jaunimo Namuose.

Nežiūrint maisto trūkumo, ypač mėsos, kun. Juozas Šeškevičius, kaip didelis lietuvių spaudos mylėtojas, nepagalėjo pastangų ir darbo paruošti skanius ir turtingus pietus su gera veršiena ir skaniais ledais su braškėmis pabaigai. Didelis ačiū kun. J. Šeškevičiui ir jo ne-nuilstamom talkininkams.

Prie stalų buvo daug tuščių vietų. Tai nereiškia, kad spaudos mėgėjai ir rėmėjai jau baigiasi. Faktas yra, kad apie 50 žmonių, kurie pirko bilietus, dėl vienos ar kitos priežasties negalėjo dalyvauti. Pietų metu buvo paleistas loterijon kun. Petro Rukšio iš Kanados parvežtas gero viskio butelis. Loterija davė Cz.1.400 pelno.

Tarp dalyvavusių pietuose buvo kalbama, kad reikėtų dažniau suruošti kokią šventę ar parengimą spaudai paremti ir pagyvinti. Artinantis prie MŪSŲ LIETUVOS 40 metų sukakties, reikėtų apie tai rimčiau ir konkrečiau pagalvoti.

UŽSIMOKĖJO UŽ “ML”

Gražina BOLECKIS	Cz. 200,00
Lidia SAKAVIČIUS	Cz. 200,00
Mikalina NEMICKIENĖ	Cz. 200,00
Walter POSTATNI	Cz. 200,00
Albina AMBROZEVIČIUS	Cz. 200,00
Eduardo GREIČIUS	Cz. 150,00
Leonas KRIAUCIŪNAS	Cz. 150,00

SKAITYK IR PLATINK

“MŪSŲ LIETUVA”